

אם כל כך טוב אז למה כל כך רע? <<< עזרא דלומי על המצב

אופטימיות זהירה

הדבר הבולט שקרה למפלגת העבודה בבחירות הללו הוא חוסר המתאם שבין הישגיה בקביעת סדר היום הציבורי לבין הישגיה בקלפי. הציבור התאהב בתוצרת, הרבה פחות ביצרן. צאו וראו כיצד השתנה השיח הפוליטי מאז כבש פרץ את ראשות מפלגת העבודה; כיצד קיבלה לגיטימציה התביעה לשכר מינימום של אלף דולר ונותרה רק שאלת קצב מימוש המהלך; כיצד הדיון על חוק פנסיה כללית יצא מהארון ונקלט בציבור. בקלפי? יוק! ירידה של שני מנדטים ממה שהיה לעבודה ולעם אחד בבחירות הקודמות. מפלגת העבודה לא ראתה פירור מזליגת המנדטים של השבועות האחרונים מקדימה; הקול המזרחי-דתי חזר בגדול לש"ס כדי לקבל באמצעותה ולא באמצעות הידיד משרדות סיכוי לשיפור מצבו; הגמלאים, שפרץ והעבודה כה עמלו למענם, העדיפו להסתדר לכה.

אם רק חלק מן הקולות הללו היה בוחר ביצרן הרעיונות לתיקון חברתי שנעשו חביבים עליו ולא במי שהתלבשו עליהם בחצי השנה האחרונה, היתה לעבודה תוספת של כמה מנדטים. שתי סיבות יכולות להיות לדיסוננס הזה וייתכן שהן שלובות זו בזו: האחת, אין התאמה בין המותג 'עבודה', לבין מפלגת העבודה במצבה ובהרכבה החדש. חלק מהציבור מתייחס עדיין לפורמט הקודם של 'העבודה' כגרורה של הליכוד. ככזאת הוא מסתייג ממנה. הסיבה השנייה היא הקושי "לעכל" את עמיר פרץ כראש ממשלה. עבור חלק מהציבור הוא "זה שהשבית את המשק עם הוועדים הגדולים שלו" או "זה שעוד לא היה שר ואין לו ניסיון". על התדמית הזו לא הצליח מסע הבחירות להתגבר. ישנן כמובן הסיבות הנגועות בגזענות שאותן לוחשים האנשים רק לעצמם. וחוזק מזה - ישנן גם הטעויות שעשה פרץ במהלך הקמפיין, חלקן מתוך התמסרות יתרה ליחצ"ניו.

היו גם נקודות אור שכמה מהן מזינות את התחושה הקמפיין היה נמשך עוד כמה שבועות, הציבור היה מפשיר את יחסו כלפי פרץ. את תחילתו של תהליך זה אפשר אולי לראות בקיבוצי התק"ם שם זכתה מפלגת העבודה ל-52% מקולות המצביעים בשעה שקדימה קיבלה שם 22% ומרצ - 9%. נכון, בעבר היו אחוזי ההצבעה לעבודה גבוהים יותר, אבל אנחנו חיים בעידן שבו "המשמעת האלקטורלית" הולכת ומתפוגגת. למרות תחושת ההחמצה, אפשר להיות מעט אופטימיים. כניסה לממשלה, הפעם לא כגרורה של מפלגת ימין, וקבלת משרדים בכירים, עשויים להעניק לעבודה ולפרץ את המגע הציבורי הנחוי כדי להתקדם הלאה. כמות המאוכזבים בקדימה נוכח הציפיות הגבוהות יכולה רק לסייע לבנות את העבודה כגורם שלטוני איכותי ויציב לכאן.

קצה הקרחון

חג החרות

לפני חג הפסח הוציא בנק הפועלים הודעה לעיתונות. לא, לא על תכנית חיסכון חדשה או מצבו הפיננסי של הבנק. אפילו לא על משכורת הענק של מנהליו. על דף לוגו של בנק הפועלים שבראשו "להיות ראשון זה מחייב", הודעה לעיתונות מה-23 למרץ 2006: "בנק הפועלים מזמין את עם ישראל לבקר בפסח ללא תשלום במגוון אתרים ומזויזאונים ברחבי הארץ. בין השאר מופיעה שם פנייה מטעם שלמה נחמה, היו"ר: "החלטנו להפוך את ימי חג החרות לימים בהם קיימת החירות לכל האזרחים ולכל משפחה בישראל להתחבר אל הטבע, התרבות והמורשת של ארצנו היפה והמרתקת [...] מבנק הפועלים נמסר כי הם "חאים חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו, ובמסגרת זו החליטו לאפשר להורים ולילדיהם בכל הארץ, לטייל בפסח מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות". בבנק מקווים כי הצלחת הפריקט תתבטא גם בכך ש"נלמד, כעם וכיחידים, לאהוב ולכבד איש את רעהו, כמו גם את הטבע והאמנות שיש מהם כל-כך הרבה בארץ שלנו". עוד מוסיף יו"ר הבנק: "אנחנו משפחת בנק הפועלים מאחלים לכל אחת ואחד מכם חג שמח". חסכון מוערך למשפחה: 300 ש"ח [...] "הבנק השקיע 5 מיליון בפריקט [...] ועתה כדאי לשאול האם ההשקעה בת 300 השקלים לכל אחת מהמשפחות שלנו היתה נבונה? אולי היה כדאי להשקיע אותה בצורה שונה מעט? נניח הקטנת העמלות בנק שחושב שלהיות ראשון זה מחייב. או אולי הפחתת הריבית על משיכת יתר ועוד מחשבה: הטבעה של בנק הפועלים הוענקה רק למי שיכול היה לקבל אותה, רק למשפחות שיכלו להגיע לאתרי הנופש המזויזאונים, רק למשפחות שיש ברשותן מכונת הלוקחות העניים ביותר או אולי חברי המשפחה החלשים ביותר של הבנק המשפחתי הזה הפסידו את ההטבה ומימנו לכולנו כניסה לאתרים.

קצה הקרחון

"אם ארצה להביא שחקנים ממכבי תל-אביב או את פיני גרשון בעצמו - אוכל להציע סכומים שיגרמו להם להסכים לכך. היום יש כלכלה חופשית ולכל אחד יש מחיר". ארקדי גידאמק מבהיר את רעיון השוק החופשי. לא יכולנו להגדיר את זה טוב יותר